

Министерство образования и науки Республики Татарстан
Государственное автономное профессиональное образовательное
учреждение «Актанышский технологический техникум»

Утверждаю
Директор ГАПОУ «АТТ»

Л.Я. Шамсунова

«29» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

ОУД. 14 «Родная литература»

для специальности

43.02.15. Поварское и кондитерское дело

(уровень подготовки – базовый)

Форма обучения - очная

Нормативный срок обучения – 3 года 10 месяцев

на базе основного общего образования

Профиль получаемого профессионального
образования технический

Актаныш, 2023

Рабочая программа учебной дисциплины составлена на основе:

- Федерального государственного образовательного стандарта среднего профессионального образования по профессии 43.02.15. Поварское и кондитерское дело, утвержденного приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 9 декабря 2016 г. № 1565 (зарегистрированного в Министерстве юстиции Российской Федерации 20 декабря 2016 г. рег. № 44828

- приказа Министерства просвещения Российской Федерации от 01 сентября 2022 г. № 796 «О внесении изменений в федеральные государственные образовательные стандарты среднего профессионального образования»;

- приказа Министерства просвещения Российской Федерации от 12 августа 2022 г. № 732 «О внесении изменений в федеральный государственный образовательный стандарт среднего общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 мая 2012 г. № 413»;

- Примерной рабочей программы общеобразовательной дисциплины «Родная литература» для профессиональных образовательных организаций, рекомендованной ФГБОУ ДПО «Институт развития профессионального образования» (протокол № 1564 от 9 декабря 2016 г.)

- Локального акта от 29.08.2023 г. Подписание о порядке раз-
работки утверждения рабочей Наименование документа
программы учебных дисциплин

- Рабочей программы воспитания, утвержденной 29 августа 2023 г.

Обсуждена и одобрена на заседании
цикловой методической комиссии:

Разработала преподаватель:

преподавателей гуманитарного
цикла (татарского, русского,
английского языков
и истории)

Ахметзянова Х. А.
Ахметзянова Х. А.

Протокол №1

«28» августа 2023г.

Зав. ЦМК Ахметзянова Х. А. Ахметзянова Х. А.

Эчтәлек

	бит
1. Уку дисциплинасы программасының паспорты	4 - 7
2. Уку дисциплинасының төзелеше һәм эчтәлегә	8 - 13
3. Уку дисциплинасын тормышка ашыру шартлары	14 - 16
4. Уку дисциплинасын үзләштерү нәтижәләренә контроль һәм билге	17 - 23

1. Уку дисциплинасы паспорты

Туган әдәбият

1.1. Программаны куллану тирәлегә

Уку дисциплинасы программасы урта башлангыч һөнәри белем бирү өчен федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә эшлэнгән төп белем бирү программасының бер өлеше булып тора. Бу программа программа 43.02.15 **Пешекчелек һәм кондитерлык эше белгечлегә хәзерли торган группа студентлары (023 п)** өчен төзелде.

Уку дисциплинасы программасы эшче һөнәрләре буенча өстәмә һөнәри белем бирү һәм һөнәри әзерлекләр өчен дә кулланыла ала.

Алынган һөнәри белем техник профильгә керә.

1.2. Төп һөнәри белем бирү программасы структурасында уку дисциплинасы урыны: дисциплина гомумбелем бирү циклына керә.

1.3. 1.3. Уку дисциплинасының максатлары һәм бурычлары, дисциплинаны үзләштерү нәтижеләренә таләпләр:

"Туган әдәбият" уку дисциплинасының эчтәлеген үзләштерү студентларның түбәндәге нәтижеләргә ирешүен тәэмин итә:

Шәхси:

- мәдәниятләр диалогына, әхлакый, эстетик аңның төрле формаларына нигезлэнгән фән һәм ижтимагый практиканың хәзерге үсеше дәрәжәсенә туры килгән дөньяга карашы формалашу, полимәдәни дөньяда үз урынын аңлау;
- уңышлы һөнәри һәм ижтимагый эшчәнлек шарты буларак, гомумкешелек кыйммәтләренә һәм гражданлык жәмгыяте идеалларына туры китереп, үз-үзеңне үстерү һәм тәрбияләү нигезләренен формалашуы;
- мөстәкыйль, ижади һәм җаваплы эшчәнлектә әзерлек һәм дөньяга эстетик мөнәсәбәт;
- полимәдәни дөньяда толерантлы аң һәм тәртип, башка кешеләр белән диалог алып барырга әзерлек һәм сәләтлелек, анда үзара аңлашуга ирешү, уртак максатлар табу һәм аларга ирешү өчен хезмәттәшлек итү;
- күпмилләтле Ватанга мөхәббәт хисе, татар әдәбиятына, башка халыкларның мәдәниятләренә ихтирамлы мөнәсәбәт күрсәтү.

Метапредметлы:

- төрле мәгълүмат чыганаclarы белән эшләү, аны табу, анализлау, мөстәкыйль эшчәнлектә куллану осталыгы;
- проблеманы аңлау, гипотеза кую, материалны структуралаштыру, үз позициясен раслау өчен аргументлар сайлау, телдән һәм язма әйтемнәрдә сәбәп-нәтижә бәйләнешләрен аерып чыгару, нәтижеләр ясау осталыгы;

- гомуми мәсьәләләрне хәл итү буенча командада конструктив мөнәсәбәтләр төзү осталыгы;
- таныш белү, уку-тикшеренү һәм проект эшчәнлегә күнекмәләр, проблемаларны хәл итү күнекмәләр үзләштерү;
- практик мәсьәләләрне чишү ысулларын үзлегеннән эзләү, таныш белүнең төрле ысулларын куллану сәләте һәм эзерлегә.

Предметлы:

- текстта ачык һәм яшерен, төп һәм икенчел мәгълүмат булу күзлегеннән анализлау, аларга карата үз мөнәсәбәтеңне киңәйтелгән аргументлы телдән һәм язма әйтемнәрдә белдерү осталыгына ия булу (**белергә тиеш:** нәфис әсәрләр текстлары; сюжет, композиция үзенчәлекләре; өйрәнелгән әсәрләрнең төп эш итүче затларының характерларының типик әһәмияте; **белергә тиеш:** әсәрне аның идея-сәнгатьлелеген исәпкә алып анализларга, әсәрнең үзенчәлекләрен билгеләү; әсәрнең әдәби төрләрнең берсенә (эпос, лирика, драма) караганлыгын билгеләү; әсәрдә сюжет элементларының, композициянең, образлар системасының һәм сурәтләү-белдерү чараларының идея-сәнгать ролен билгеләү; әсәрнең идея эчтәлеген ачуда геройның ролен һәм геройның авторлык бәясен ачыклау; әсәрләр һәм геройлар турында үз фикерен дәлилләү);

- текстларны тезислар, конспектлар, аннотацияләр, рефератлар, төрле жанрлардагы әсәрләр (тезисларның, конспектларның, аннотацияләрнең, рефератларның, төрле жанрлардагы әсәрләрнең үзенчәлекләрен **белергә тиеш;** үз фикерләрен әйтә һәм аларны аргументлы якый **белергә тиеш**) рәвешендә тәкъдим итә белү;

- үз сөйләмнең күзәтү нигезендә үз-үзеңне анализлау һәм үз-үзеңне баяләү күнекмәләр үзләштерү (**белергә тиеш:** үз-үзеңне анализлау һәм үз-үзеңне баяләүнең төп критерийларын, укылган әсәргә үз мөнәсәбәтеңне дәлилләп формалаштырырга, диалогта һәм дискуссиядә катнашып үз позициясен якларга; әсәрләр язарга; монологик сөйләмне иреккә үзләштерергә) **белергә тиеш;**

- әдәби әсәрләрне анализлауның төрле төрләре күнекмәләрнең формалашуы (**белергә тиеш:** сәнгать әсәрләре текстлары; сюжет, композиция үзенчәлекләре; өйрәнелгән әсәрләрнең төп эш итүче затларының характерларының типик әһәмияте; төшенчәләрнең төп билгеләре: әдәби характер, әдәби тип, телнең сурәтләү-белдерү чаралары; шигъри сөйләм элементлары (ритм, үлчәмнәр, строфа); **белергә тиеш:** әсәрне аның идея-сәнгать үзенчәлеген исәпкә алып анализларга; әсәрнең әдәби төрләрнең берсенә (эпос, лирика, драма) каравын билгеләү; әсәрдә сюжет элементларының, композициянең, образлар системасының һәм сурәтләү-белдерү чараларының идея-сәнгать ролен билгеләү; әсәрнең идея эчтәлеген ачуда геройның ролен һәм геройның авторлык бәясен ачыклау; әсәрләр һәм геройлар турында үз фикерен дәлилләү);

- тарихи-мәдәни контекстны һәм язучы ижаты контекстын нәфис әсәрне анализлау процессында исәпкә алу осталыгының формалашуын (**белергә тиеш:** туган классик әдәбият әсәрләренең эчтәлеген, аларның милли

һәм дөнья мәдәниәтен формалаштыруга тарихи-мәдәни һәм әхлакый-кыйммәт йогынтысын, нәфис текстларда образларны, темаларны, проблемаларны ачыкларга һәм аларга карата үз мөнәсәбәтен киңәйтә, аргументлар белән, телдән дә, язмада да күрсәтә белергә тиеш).

«Туган әдәбият» уку дисциплинасын үзләштергән чыгарылыш укучысы түбәндәге гомуми компетенция элементларына ия булырга тиеш:

ГК 01. Төрле контекстларга карата һөнәри эшчәнлек мәсьәләләрен чишү ысулларын сайларга;

ГК 02. Профессиональ эшчәнлек бурычларын үтәү өчен мәгълүматны эзләү, анализлау һәм интерпретацияләүнең заманча чараларын һәм мәгълүмати технологияләрне куллану;

ГК 03. Үз һөнәри һәм шәхси үсешен, һөнәри өлкәдә эшкуарлык эшчәнлеген планлаштырырга һәм гамәлгә ашырырга, төрле тормыш ситуацияләрендә финанс грамоталылыгы буенча белемнәрне кулланырга;

ГК 04. Коллективта һәм командада эффектив аралашу һәм эшләү;

ГК 05. Социаль һәм мәдәни контекст үзенчәлекләрен исәпкә алып Россия Федерациясенең дәүләт телендә телдән һәм язма коммуникацияләрне гамәлгә ашыру;

ГК 06. Гражданлык-патриотик позицияне күрсәтү, традицион гомумкешелек кыйммәтләре нигезендә, шул исәптән милләтләр арасындагы гармонияләрне исәпкә алып, аңлы тәртип күрсәтү һәм диннәр арасындагы мөнәсәбәтләр, коррупциягә каршы тәртип стандартларын куллану.

Тәрбия программасын тормышка ашыруның шәхси нәтижәләре:

ШН 1. Үзен яхшы белүче бөек ил гражданы һәм яклаучысы.

ШН 5. Туган мәдәнияткә, Ватанга, туган илгә, кече Ватанга мөхәббәт нигезендә тарихи хәтергә тугрылык күрсәтүче, Россиянең күпмилләтле халкының традицион кыйммәтләрен кабул итүче.

ШН 7. Кеше шәхесенең өстенлекле кыйммәтен танып, төрле ситуацияләрдә, барлык эшчәнлек формаларында, төрләрәндә үзенең һәм башкаларның уникальлеген хөрмәт итүче.

ШН 8. Күпмилләтле Россия Дәүләтенең мәдәни традицияләрен һәм кыйммәтләрен саклау, арттыру һәм трансляцияләү белән берлектә, төрле этномәдәни, социаль, профессиональ һәм башка төркемнәр вәкилләренә хөрмәт күрсәтүче.

ШН 11. Эстетик культура нигезләренә ия булган эстетик кыйммәтләргә хөрмәт күрсәтүче.

1.4. Уку дисциплинасы программасын үзлөштөрү өчен тәкъдим ителгән сәгатьләр саны: (023 п)

Татар әдәбияты буенча укучыга максималь уку йөкләнеше - 76 сәгать, шуңардан:

мәжбүри уку дәресе - 76 сәгать

Уку дисциплинасының төзелеше һәм якынча эчтәлегә

2.1. Уку дисциплинасының зурлыгы һәм уку эшләренә төрләр

Уку эшләренә төрләр	Сәгатьләр саны
Максималь уку йөкләнеше (барлыгы)	76
Мәжбүри уку йөкләнеше (барлыгы)	76
шуңардан:	
теоретик дәресләр	38
практик дәресләр	38
контроль - язма эшләр	6
Укучының мөстәкыйль эшләре (барлыгы)	-
шуңардан:	
мөстәкыйль эшләренә тематикасы	
сөйләм телен үстерү	
тестлар	
рефератлар	
Консультацияләр	-
Йомгаклау аттестациясе – дифзачёт	

2.2. "Туган әдәбият" уку дисциплинасының эчтәлеге һәм календарь - тематик план

Бүлек һәм темаларның исемнәре	№		Уку материалы, лаборатор һәм практик дәресләр, укучыларның мөстәкыйль эшләренә эчтәлеге	Сәгатьләр күләме	Сәгатьләр саны	Үзләштерү дәрәжәсе
1	2		3	4	5	6
	максималь	мәжбүри	Уку материалының эчтәлеге			
I бүлек. Борынгы һәм Урта гасырлар әдәбияты						
1 тема. Болгар-хәзәр чоры: тарихы һәм мәдәнияте	1	1	Татар әдәбияты тарихының чорларга бүленеше	6	1	1
	2	2	Болгар чоры әдәбияты		1	1
	3	3	Кол Гали турында мәгълүматлар		1	1
	4	4	"Кыйссаи Йосыф" поэмасы		1	1
	5	5	Алтын Урда чоры әдәбияты		1	2
	6	6	Сәйф Сарай эшчәнлегенә		1	2
2 тема. Казан ханлыгы чоры әдәбияты	7	7	Дастан турында төшенчә	6	1	2
	8	8	"Идегәй" дастаны		1	2
	9	9	Дастанның төп геройлары		1	2
	10	10	Казан ханлыгы чоры әдәбияты		1	2
	11	11	Мөхәммәдъярның торышы һәм ижаты		1	2
	12	12	"Төхфәи мәрдан", "Нуры содур" поэмалары		1	2
3 тема. XVII - XVIII йөз әдәбиятлары	13	13	XVII йөз татар әдәбиятына күзәтү	4	1	2
	14	14	XVIII йөз татар әдәбияты		1	2
	15	15	Габдерәхим Утыз - Имәни ижаты		1	2
	16	16	Габдерәхим Утыз - Имәнинен мәдхия һәм мәрсияләре		1	2
	17	17	Урта гасыр әдәбиятына йомгак. Зачет	1	1	3
			Лаборатор дәресләр	-	-	-
			Практик дәрәсләр	-	-	-
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-
			Уку материалының эчтәлеге			
II бүлек. XIX йөз әдәбияты						

4 тема. XIX йөз татар әдәбияты	18	18	XIX йөз татар әдәбияты	8	1	2
	19	19	Габделжәббар Кандалыйның тормыш юлы һәм ижаты		1	2
	20	20	Сочинение "Габделжәббар Кандалый - мәхәббәт жырчысы"		1	3
	21	21	Каюм Насыри. Тормыш юлы һәм эшчәнлеге		1	2
	22	22	Муса Акъегет. Тормыш юлы һәм ижаты		1	2
	23	23	"Хисаметдин менла" романы		1	2
	24	24	З. Бигиевның тормыш юлы ижаты		1	2
	25	25	Роман жанры. "Меңнәр, яки гүзәл кыз Хәдичә" романы		1	2
	26	26	"Меңнәр, яки гүзәл кыз Хәдичә" романында төп образлар. Характеристика - язма эш	1	1	2
			Лаборатор дәрәсләр	-	-	-
			Практик дәрәсләр	-	-	-
			Укучыларның мөстәкыйль дәрәсләре	-	-	-
			Уку материалының эчтәлеге			
	27	27	Г. Исхакий. "Ул әле өйләнмәгән иде" повесте	3	1	2
	28	28	Ф. Әмирханның тормыш юлы һәм ижаты		1	2
	29	29	Ф. Әмирханның "Хәят" әсәре		1	2
	30	30	Контроль тест	1	1	3
			Лаборатор дәрәсләр	-	-	-
			Практик дәрәсләр	-	-	-
			Укучыларның мөстәкыйль дәрәсләре	-	-	-
			Уку материалының эчтәлеге			
6 тема. Шигърият - поэзия	31	31	XX йөз башы татар поэзиясе	6	1	2
	32	32	Г. Тукай ижаты		1	2
	33	33	Сочинение. "Г. Тукай ижатының халыкчанлыгы"		1	2
	34	34	Дәрдемәнднең тормыш юлы һәм ижаты		1	2

	35	35	Сәгыйть Рәмиев. Тормыш һәм ижат юлы.	1	1	2
	36	36	Нәжип Думаи. Тормыш юлы һәм ижаты		1	2
	37	37	Шигырьләрдә тормыш гамьнәре. Зачет		1	3
			Лаборатор дәресләр	-	-	-
			Практик дәресләр	-	-	-
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-
			Уку материалының эчтәлегә			
7 тема. Драматургия	38	38	XX йөз башы татар драматургиясе.	5	1	2
	39	39	Галиәсгар Камал. Тормыш һәм ижат юлы		1	2
	40	40	Г. Камал. "Банкрот" комедиясе		1	2
	41	41	Сочинение. "Г. Камал - сатирик комедияләр остасы"		1	2
	42	42	Гафур Коләхмәтов. Тормыш юлы һәм ижаты		1	2
	43	43	"Яшь гомер" драмасы. Искелек корбаннары. Гали образына характеристика	1	1	3
			Лаборатор дәресләр	-	-	-
			Практик дәресләр	-	-	-
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-
			Уку материалының эчтәлегә			
8 тема. Балалар әдәбияты	44	44	Балалар әдәбияты	6	1	2
	45	45	Г. Ибраһимов. Тормышы, көрәше һәм ижаты		1	2
	46	46	"Казакъ кызы" романы		1	2
	47	47	Һади Такташ. Тәржемәи хәле, шәхесе, ижаты		1	2
	48	48	"Киләчәккә хатлар" поэмасы		1	2
10 тема. Егерменче еллар әдәбияты	49	49	Егерменче еллар әдәбияты	1	1	2
	50	50	Сочинение "Шәфиғулла агай - әдәбиятыбыздагы иң калку сатирик типлардан берсе"		1	3
			Лаборатор дәресләр	-	-	-
			Практик дәресләр	-	-	-

			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-
			Уку материалының эчтәлеге			
11 тема. Егерменче елларда татар әдәбияты	51	51	Кәрим Тинчурин. Тормыш юлы һәм ижаты	5	1	2
	52	52	"Сүнгән йолдызлар" драмасы		1	2
	53	53	Сочинение. "Татар әдәбиятында К.Тинчурин ижатының әһәмияте"		1	2
	54	54	Г. Кутуйның тормыш юлы һәм ижаты		1	2
	55	55	"Тапшырылмаган хатлар" повесте		1	2
			Лаборатор дәресләр	-	-	-
			Практик дәресләр	-	-	-
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-
			Уку материалының эчтәлеге			
12 тема. Бөек Ватан сугышы чоры әдәбияты	56	56	Бөек Ватан сугышы һәм татар язучылары. Поэзия	4	1	2
	57	57	Муса Җәлилнең сугыш чоры ижаты. "Моабит дөфтәрләре" циклы		1	2
	58	58	Ф. Кәрим. Тормышы һәм ижаты		1	2
	59	59	Ф. Кәримнең поэмалары		1	2
			Лаборатор дәресләр	-	-	-
			Практик дәресләр	-	-	-
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-
			Уку материалының эчтәлеге			
13 тема. Сугыштан соңгы еллар әдәбияты. Проза	60	60	Х. Туфан. Шагыйрьнең тормыш юлы	6	1	2
	61	61	60 - 70 нче елларда Х. Туфан ижаты		1	2
	62	62	Сочинение. "Х. Туфан ижатында мэхәббәт лирикасы"		1	2
	63	63	Ә. Еники. Тәржемәи хәле һәм ижаты		1	2
	64	64	Язучының сугыш елларында ижат иткән хикәяләре		1	2

	65	65	"Өйтелмэгән васыять" хикәясе		1	2
	66	66	Язма эш. "Әниемнең ак күлмәге"	1	1	3
			Лаборатор дәресләр	-	-	-
			Практик дәресләр	-	-	-
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-
			Уку материалының эчтәлегә			
14 тема. Сугыштан соңгы еллар әдәбияты. Драматургия һәм поэзия	67	67	Хәй Вахит. Тормыш юлы һәм ижаты	4	1	2
	68	68	"Беренче мәхәббәт" драмасы		1	2
	69	69	С. Хәкимнең тормышы һәм ижаты		1	2
	70	70	Г. Афзал ижатына күзәтү		1	2
			Лаборатор дәресләр	-	-	-
			Практик дәресләр	-	-	-
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-
			Уку материалының эчтәлегә			
15 тема. 70 – 80 еллар әдәбияты.	71	71	М. Мәһдиев. Әсәрләре турында мәгълүмат	2	1	2
	72	72	"Кеше китә - жыры кала" повесте		1	2
			Лаборатор дәресләр	-	-	-
			Практик дәресләр	-	-	-
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-
			Уку материалының эчтәлегә			
	73	73	Т. Миннуллин . "Өлдермештән Өлмәндәр" комедиясе	1	1	2
			Лаборатор дәресләр	-	-	-
			Практик дәресләр	-	-	-
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-
			Уку материалының эчтәлегә			
	74	74	Шәхси проектлар белән эш	1	1	3
Дифзачёт	75	75		1	1	2

Дифзачёт	76	76		1	1	2
			Барысы	76		

76 сәгать

3. Уку дисциплинасын тормышка ашыру шартлары

3.1. Минималь материал – техник тээмин итүгә таләпләр

Уку дисциплинасын тормышка ашыру татар теле һәм әдәбияты кабинетын яхшыртуны таләп итә

Уку кабинетын жиһазлау:

Китапханә фонды (китап бастыру продукциясе)

- Татар теле һәм әдәбиятыннан төп гомуми белем бирү стандарты
- Татар теле һәм әдәбиятыннан урта (тулы) гомуми белем бирү стандарты
- Татар теле һәм әдәбиятыннан төп гомуми белем бирү өчен үрнәк программа
- Татар теле дәреслеге - 10 – 11 сыйныфлар өчен
- Татар теле - рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 10 нчы сыйныфы өчен дәреслек
- Татар теле - рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 11 нче сыйныфы өчен дәреслек
- Әдәбият дәреслеге 10 сыйныфлар өчен
- Әдәбият дәреслеге 11 сыйныфлар өчен
- Әдәбият - рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 10 нчы сыйныфы өчен дәреслек
- Диктантлар җыентыгы – 10 – 11 сыйныфлар өчен
- Изложениеләр җыентыгы 10 – 11 сыйныфлар өчен
- Сочинениеләр җыентыгы 10 – 11 сыйныфлар өчен
- Татар теле һәм әдәбияты буенча бердәм дәүләт имтиханнары материаллары – җыентык
- Тестлар - җыентык
- Фәнни, фәнни – популяр, тарихи әдәбият
- Сүзлекләр, журналлар, альбомнар...
- Укытучы өчен методик китаплар

- Әдәби әсәрләр

Басма ярдәмлекләр

- Татар теленнән таблицалар
- Әдәбияттан таблицалар
- Язучыларның портретлары

Информацион – коммуникатив әсбаплар

- Әсәрләргә һәм язучыларга багышланган дисклар
- Әсәрләргә һәм язучыларга багышланган видеофильмнар

Уку өчен техник чаралар

- Компьютер
- Проектор
- Экран

- Уку - практик һәм уку – лаборатория җиһазлары

- Компьютер өстәле
- Җиһазларны саклау өчен бүлкәле шкаф
- Китап шкафы
- Укучылар санынча өстәлләр һәм урындыклар
- Укытучының эш урыны

3.2. Укучыларны информацион тәмин итү

Тәкъдим ителгән уку басмалары, интернет – ресурслар, өстәмә әдәбият

Төп китаплар:

- Р. К. Сәгъдиева. Татар теле. 10 нчы сыйныф өчен дәреслек. - Казан. “Мәгариф – Вакыт” нәшрияты. 2017;
- Р. К. Сәгъдиева. Татар теле. 11 нче сыйныф өчен дәреслек. - Казан. “Мәгариф – Вакыт” нәшрияты. 2017;
- Ф. Ф. Хәсәнова, Г. М. Сафиуллина, Г. М. Әхмәтжанова, Л. Ф. Җамалиева. Татар әдәбияты. 10 нчы сыйныф өчен дәреслек. - Казан. “Мәгариф – Вакыт” нәшрияты. 2017;
- Ф. Ф. Хәсәнова, Г. М. Сафиуллина, Г. М. Әхмәтжанова, Л. Ф. Җамалиева. Татар әдәбияты. 11 нче сыйныф өчен дәреслек. - Казан. “Мәгариф – Вакыт” нәшрияты. 2017.

Өстәмә китаплар:

Дәрес эшкәртмәсе үрнәкләре. Казан – 2012. Татар теле һәм әдәбияты. Р. А. Зарипов, А. М. Юсипова, Г. Ә. Гайнетдинова, Г. Г. Әхмәдуллина.

Татар әдәбиятыннан дәрестән тыш эшләр. Ә. Б. Шакиржанова.

Күнегүләр. Анализ үрнәкләре. Тестлар. Татар теле. Р. Р. Шәмсетдинова.

Олимпиадага әзерләү өчен ярдәмлек. Татар теле. Казан – 2014.

Татар теленнән кагыйдәләр жыентыгы. “Гыйлем” нәшрияты. – 2015.

Татар теленнән кагыйдәләр жыентыгы. “Гыйлем” нәшрияты. – 2008.

Интернет – ресурслар:

<http://tatar.com.ru/> все для изучения татарского языка

<http://kitap.net.ru/> татарская электронная библиотека

<http://www.Kitaphane.tatar.ru> Национальная библиотека Республики Татарстан

<http://tatar.info/> проект свободной многоязычной энциклопедии о татарской нации, её культуре, языке, истории и традициям

znanium.com

4. Уку дисциплинасын үзлөштөрү нәтижеләренә контроль һәм билге

Уку дисциплинасын үзлөштөрү нәтижеләренә контроль һәм билге, контроль, мөстәкыйль эшләр, тестлар үткәргән, шулай ук укучылар индивидуаль биремнәр, зачетлар эшләгән вакытта, укучы тарафыннан тормышка ашырыла.

Нәтижеләр (шәхси, метапредметлы, предметлы)	Компетенция элементлары	Тәрбия нәтижеләре	Контроль һәм билгеләрнең формалары, методлары
Шәхси:			
Мәдәниятләр диалогына, шулай ук әхлакый һәм эстетик аңның төрле формаларына нигезләнгән фән һәм ижтимагый практиканың хәзерге үсеш дәрәжәсенә туры килгән дөньяга караш формалашуы, полимәдәни дөньяда үз урынын аңлау	ГК 06. Гражданлык-патриотик позицияне күрсәтү, традицион гомумкешелек кыйммәтләре нигезендә, шул исәптән милләтләр арасындагы гармонияләрне исәпкә алып, аңлы тәртип күрсәтү һәм диннәр арасындагы мөнәсәбәтләр, коррупциягә каршы тәртип стандартларын куллану.	ШН 7. Кеше шәхесенә өстенлекле кыйммәтне танып, төрле ситуацияләрдә, барлык эшчәнлек формаларында, төрләрәндә үзенең һәм башкаларның уникальлеген хөрмәт итүче.	Тематика буенча текстлар белән эшләгәндә практик биремнәрне бәяләү: Күпмилләтле Татарстан. Халык бәйрәмнәре һәм халык традицияләре. Халык костюмнары. Милли аш-су.
Уңышлы һөнәри һәм ижтимагый эшчәнлек шарты буларак, гомумкешелек кыйммәтләренә һәм гражданлык җәмгыяте идеалларына туры китереп, үз-үзенә үстерү һәм тәрбияләү нигезләренә формалашуы	ГК 03. Үз һөнәри һәм шәхси үсешен, һөнәри өлкәдә эшкуарлык эшчәнлеген планлаштырырга һәм гамәлгә ашырырга, төрле тормыш ситуацияләрендә финанс грамоталылыгы буенча белемнәрне куллануы.	ШН 1. Үзен яхшы белүче бөек ил гражданы һәм яклаучысы.	Г.Тукай, Х. Туфан, М. Жәлил, А. Кутуй, Ф. Кәрим. Шушы язучыларның тормышын һәм ижатын өйрәнгәндә гамәли эшләрне бәяләү (Ватанга, халыкка хезмәт итүче буларак).
Мөстәкыйль, ижади һәм җаваплы эшчәнлеккә әзерлек	ГК 06. Гражданлык-патриотик позицияне күрсәтү, традицион	ШН 11. Эстетик культура нигезләренә ия булган эстетик	Тематика буенча текстлар белән эшләгәндә практик биремнәрне

Һәм дөньяга эстетик мөнәсәбәт	гомумкешлек кыйммәтләре нигезендә, шул исәптән милләтләр арасындагы гармонияләрне исәпкә алып, аңлы тәртип күрсәтү һәм диннәр арасындагы мөнәсәбәтләр, коррупциягә каршы тәртип стандартларын куллану.	кыйммәтләрне хөрмәт күрсәтүче.	бәяләү: Татарстанның сынлы сәнгате. Татарстанның музыкаль мәдәнияте. Татарстан театрлары.
Полимәдәни дөньяда толерантлы аң һәм тәртип, башка кешеләр белән диалог алып барырга әзерлек һәм сәләтлелек, анда үзара аңлашуга ирешү, уртак максатлар табу һәм аларга ирешү өчен хезмәттәшлек итү	ГК 04. Коллективта һәм командада эффектив аралашу һәм эшләү.	ШН 8. Күпмилләтле Россия Дәүләтенң мәдәни традицияләрен һәм кыйммәтләрен саклау, арттыру һәм трансляцияләү белән берлектә, төрле этномәдәни, социаль, конфессиональ һәм башка төркемнәр вәкилләренә хөрмәт күрсәтүче.	Язучыларның тормышын һәм ижатын өйрәнгәндә гамәли эшләрне бәяләү: Габдулла Тукайның тормышы һәм ижаты Г. Камалның тормышы һәм ижаты.
Күпмилләтле Ватанга мөхәббәт хисе, татар әдәбиятына, башка халыкларның мәдәниятләренә ихтирамлы мөнәсәбәт күрсәтү	ГК 06. Гражданлык-патриотик позицияне күрсәтү, традицион гомумкешлек кыйммәтләре нигезендә, шул исәптән милләтләр арасындагы гармонияләрне исәпкә алып, аңлы тәртип күрсәтү һәм диннәр арасындагы мөнәсәбәтләр, коррупциягә каршы тәртип стандартларын куллану.	ШН 5. Туган мәдәнияткә, Ватанга, туган илгә, кече Ватанга мөхәббәт нигезендәге тарихи хәтергә тугрылык күрсәтүче, Россиянең күпмилләтле халкының традицион кыйммәтләрен кабул итүче.	Тематика буенча текстлар белән эшләгәндә практик биремнәрне бәяләү: жәмгыять тормышында әдәбиятның роле турында;..... Язучыларның тормышын һәм ижатын өйрәнгәндә гамәли эшләрне бәяләү: Муса Җәлилнең тормышы һәм ижаты Роберт Миннуллинның тормышы һәм ижаты.
Метапредметлы:			
Төрле мәгълүмат чыганаclarы белән эшләү, аны табу, анализлау, мөстәкыйль	ГК 02. Профессиональ эшчәнлек бурычларын үтәү өчен мәгълүматны эзләү, анализлау	ШН 7. Кеше шөхесенең өстенлекле кыйммәтен танып, төрле ситуацияләрдә, барлык	Бирелгән эзләү параметрлары буенча уку мәгълүматларын эзләү, сочинениелар, эсселар,

эшчәнлектә куллану осталыгы	һәм интерпретацияләүнең заманча чараларын һәм мәгълүмати технологияләрне куллану.	эшчәнлек формаларында, төрләрәндә үзенң һәм башкаларның уникальлеген хөрмәт итүче.	рефератлар язу.... Хәсән Туфан темасына ижади эш Темаларга сочинение, эссе, рефератлар язарга: “Минем иртәгәге көнем”; "Вөжданым буенча тормыш юлын сайлыйм»; "Табигать һәм шигърият дөньясы".
Проблеманы аңлау, гипотеза кую, материалны структуралаштыру, үз позициясен раслау өчен аргументлар сайлау, телдән һәм язма әйтемнәрдә сәбәп-нәтижә бәйләнешләрен аерып чыгару, нәтижәләр ясау осталыгы	ГК 01. Төрле контекстларга карата һөнәри эшчәнлек мәсьәләләрен чишү ысулларын сайларга.	ШН 1. Үзен яхшы белүче бөөк ил гражданины һәм яклаучысы.	Функциональ уку буенча гамәли эшләрне: әсәрләрне, эсселәрне, рефератларны бәяләү.... Татар телендә сөйләм күнекмәләрен үстерү буенча гамәли эшләрне бәяләү... М. Жәлил шигырьләрендә ачылган темаларга миниатюр сочинениеләр язарга: "Герой булып тумыйлар" Г. Кутуй ижаты. “Мин Рәсәйнең чын патриотын ничек итеп күз алдына китерәм” темасына миниатюр-сочинение язарга.
Гомуми мәсьәләләрне хәл итү буенча командада конструктив мөнәсәбәтләр төзү осталыгы	ГК 01. Төрле контекстларга карата һөнәри эшчәнлек мәсьәләләрен чишү ысулларын сайларга.	ШН 7. Кеше шәхесенң өстенлекле кыйммәтен танып, төрле ситуацияләрдә, барлык эшчәнлек формаларында, төрләрәндә үзенң һәм башкаларның уникальлеген хөрмәт итүче.	Функциональ уку буенча гамәли эшләрне бәяләү, әсәрләрне, эсселарны, рефератларны бәяләү.... Татар телендә сөйләм күнекмәләрен үстерү буенча гамәли эшләрне бәяләү... Темалар буенча дискуссия оештыруда студентларның эшчәнлеген бәяләү:.... Туфан Миңнуллин. “Әлдермештән

			Әлмәндәр” әсәре. Әсәрнең төп геройларына характеристика язарга.
Танып белү, уку-тикшеренү һәм проект эшчәнлегә күнекмәләрен, проблемаларны хәл итү күнекмәләрен үзләштерү	ГК 04. Коллективта һәм командада эффектив аралашу һәм эшләр.	ШН 8. Күпмилләтле Россия Дәүләтенең мәдәни традицияләрен һәм кыйммәтләрен саклау, арттыру һәм трансляцияләү белән берлектә, төрле этномәдәни, социаль, конфессиональ һәм башка төркемнәр вәкилләренә хөрмәт күрсәтүче.	Төркем белән практик эшләрне башкарганда студентларның эшчәнлеген баяләү. Эшлекле уенны оештыруда эшчәнлекне баяләү ... Хәй Вахит. "Беренче мәхәббәт" - "Мәхәббәт һәм нәфрәт". Кроссворд язарга.
Практик мәсьәләләргә чишү ысулларын үзлегеннән эзләр, танып белүнең төрле ысулларын куллану сәләте һәм әзерлегә	ГК 01. Төрле контекстларга карата һөнәри эшчәнлек мәсьәләләргә чишү ысулларын сайларга. ГК 03. Үз һөнәри һәм шәхси үсешен, һөнәри өлкәдә эшқуарлык эшчәнлеген планлаштырырга һәм гамәлгә ашырырга, төрле тормыш ситуацияләрендә финанс грамоталылыгы буенча белемнәргә кулланырга.	ШН 7. Кеше шәхесенең өстенлекле кыйммәтен танып, төрле ситуацияләрдә, барлык эшчәнлек формаларында, төрләрәндә үзенең һәм башкаларның уникальлеген хөрмәт итүче.	Мөхәммәт Мәһдиев. М. Мәһдиевнең “Кеше ките – жыры кала” әсәренә иллюстрация язарга.
Предметлы			
Текстта ачык һәм яшерен, төп һәм икенчел мәгълүмат булу күзлегеннән анализлау, аларга карата үз мөнәсәбәтенең кинәйтелгән аргументлы телдән һәм язма әйтемләрдә белдерү	ГК 01. Төрле контекстларга карата һөнәри эшчәнлек мәсьәләләргә чишү ысулларын сайларга.	ШН 7. Кеше шәхесенең өстенлекле кыйммәтен танып, төрле ситуацияләрдә, барлык эшчәнлек формаларында, төрләрәндә үзенең һәм башкаларның уникальлеген	Практик биремнәргә баяләү: аудитлау; әңгәмәдә катнашу, сорауларга җаваплар; тел һәм мәдәният арасындагы бәйләнеш, үсештә булган күренеш буларак тел һәм әдәбият турында

осталыгына ия булу		хөрмәт итүче.	мәғлүматны үзгәртү; тел, мәдәният һәм халык тарихының үзара бәйләнешенә аерым мисалларда характеристика; Туган тел турында мәкальләрне һәм әйтемләрне анализлау; телдән яки язма формада бәйләнешле әйтем (сочинение – фикерләү - анализлау) төзү; мисаллар китерү, туган әдәбиятны өйрәнү илнең тарихын һәм мәдәниәтен яхшырак белергә мөмкинлек бирә; теманы, жәмгыять тормышында туган әдәбиятның роле турында текстларның төп фикерен билгеләү. Гаяз Исхакий. Ижади эш. “Минем гражданлык кредом” - сочинение язарга.
Текстларны тезислар, конспектлар, аннотацияләр, рефератлар, төрле жанрлардагы әсәрләр рәвешендә тәкъдим итә белү	ГК 02. Профессиональ эшчәнлек бурычларын үтәү өчен мәғлүматны эзләү, анализлау һәм интерпретацияләүнең заманча чараларын һәм мәғлүмати технологияләрне куллану.	ШН 8. Күпмилләтле Россия Дәүләтенң мәдәни традицияләрен һәм кыйммәтләрен саклау, арттыру һәм трансляцияләү белән берлектә, төрле этномәдәни, социаль, конфессиональ һәм башка төркемнәр вәкилләренә хөрмәт күрсәтүче.	Практик биремнәрне бәяләү: аудитлау; әңгәмәдә катнашу, сорауларга җаваплар; тел һәм мәдәният арасындагы бәйләнеш, үсештә булган күренеш буларак тел һәм әдәбият турында мәғлүматны үзгәртү; тел, мәдәният һәм халык тарихының үзара бәйләнешенә аерым мисалларда характеристика; Туган тел турында мәкальләрне һәм әйтемләрне анализлау; телдән яки язма формада бәйләнешле әйтем (сочинение –

			фикерлә - анализлау) төзү; мисаллар китерү, туган әдәбиятны өйрәнү илнең тарихын һәм мәдәниятен яхшырак белергә мөмкинлек бирә; теманы, жәмгыять тормышында туган әдәбиятның роле турында текстларның төп фикерен билгеләү. Халык бәйрәмнәре (Сабантуй, Нардуган, Сөмбелә, һ. б.) буенча презентацияләр эшләү.
Үз сөйләмәңне күзәтү нигезендә үз-үзеңне анализлау һәм үз-үзеңне бәяләү күнекмәләрен үзләштерү	ГК 03. Үз һөнәри һәм шәхси үсешен, һөнәри өлкәдә эшкуарлык эшчәнлеген планлаштырырга һәм гамәлгә ашырырга, төрле тормыш ситуацияләрендә финанс грамоталылыгы буенча белемнәрен кулланырга.	ШН 7. Кеше шәхесенә өстенлекле кыйммәтне танып, төрле ситуацияләрдә, барлык эшчәнлек формаларында, төрләрендә үзенең һәм башкаларның уникальлеген хөрмәт итүче.	Практик биремнәрен бәяләү: аудитлау; мәгълүмат чыганаclarы белән эшләү (өстәмә әдәбият, энциклопедияләр, сүзлекләр, шул исәптән интернет-чыганаclar); әңгәмәдә катнашу, сорауларга җаваплар; уку; Комментарийлы уку; сәнгать әсәрләре текстлары белән аналитик эш; докладлар һәм хәбәрләр әзерләү; дәреслек биремнәре буенча мөстәкыйль һәм төркем эше; семинарга әзерлек (шул исәптән компьютер презентацияләре әзерләү); семинар; шигырьләрен яттан уку; конспектлаштыру; әсәр язү; иллюстратив материал белән эшләү; үз-үзеңне бәяләү һәм үзара бәяләү. Төркем эше: татар халык авыз

			ижаты тарихы. Фольклор. Текстларның тематикасы: табышмаклар, мәкальләр, легендалар, уеннар, әкиятләр, бишек җырлары, кыскача сөйләмнәр һ. б.
Әдәби әсәрләрне анализлауның төрлө төрләрә күнекмәләренен формалашуы	ГК 01. Төрлө контекстларга карата һөнәри эшчәнлек мәсьәләләрен чишү ысулларын сайлау.	ШН 5. Туган мәдәнияткә, Ватанга, туган илгә, кече Ватанга мөхәббәт нигезендәге тарихи хәтергә тугрылык күрсәтүче, Россиянең күпмилләтле халкының традицион кыйммәтләрен кабул итүче.	Татарстан театрлары: Муса Җәлил исемендәге опера һәм балет театры, Г. Камал исемендәге Татар дәүләт академия театры, К. Тинчурин исемдәге татар дәүләт драма һәм комедия театры. Казан шәһәре театрлары һәм музейлары турында документаль фильмнар карау.
Тарихи-мәдәни контекстны һәм язучы ижаты контекстын нәфис әсәрне анализлау процессында исәпкә алу осталыгының формалашуы	ГК 06. Гражданлык-патриотик позицияне күрсәтү, традицион гомумкешелек кыйммәтләре нигезендә, шул исәптән милләтләр арасындагы гармонияләрне исәпкә алып, аңлы тәртип күрсәтү һәм диннәр арасындагы мөнәсәбәтләр, коррупциягә каршы тәртип стандартларын куллану.	ШН 1. Үзен яхшы белүче бөек ил гражданы һәм яклаучысы.	Бөек Ватан сугышы елларында Фатих Кәрим ижаты "Кыңгыраулы яшел гармун" поэмасын уку. Әмирхан Еники ижаты. «Улларым – ике угыл» әсәре буенча “Әти-әниләр балаларын ничек күрергә тели?” дигән сочинение (фикерләү - анализлау) язарга.